

Uw pathologierapport beter begrijpen.

Dikke darm (colon en rectum) poliepen

U kunt uw pathologieverslag beter begrijpen met dit overzicht van veel gestelde vragen.

Uw arts heeft bij u een of meer biopten (een klein weefsel stukje) of poliepen uit uw darm afgenomen of laten afnemen. Deze biopten of poliepen zijn op uiterlijke kenmerken en onder de microscoop onderzocht door een patholoog.

Dit overzicht van veel gestelde vragen helpt u om de medische taal te helpen begrijpen die gebruikt wordt in een pathologieverslag. Om de juiste diagnose te kunnen stellen van een mogelijke afwijking in de dikke darm is het vaak noodzakelijk cel- of weefselmateriaal te verkrijgen dat door de patholoog kan worden beoordeeld. De patholoog is de medisch specialist die een centrale rol speelt bij het stellen van de diagnose van de veronderstelde afwijking. Het verslag van genoemd onderzoek is het pathologierapport. Dit is ook wel bekend als het P.A.-verslag of de P.A., waarbij P.A. verwijst naar de voormalige naam van dit specialisme, namelijk 'Pathologische Anatomie'. Het pathologierapport wordt gebruikt door uw behandelende arts(en) om, in combinatie met uw overige medische gegevens, te bepalen hoe u het beste geholpen kunt worden. De antwoorden op de onderstaande veel gestelde vragen helpen u om de medische taal te begrijpen die gebruikt wordt in een pathologieverslag.

1. Wat betekent coecum, colon ascendens, flexura hepatica, colon transversum, flexura lienalis, colon descendens, sigmoïd of rectum?

Het colon is de medische (Latijnse) naam voor de dikke darm. De dikke darm bestaat uit meerdere onderdelen. Het coecum(of cecum) is het begin van de dikke darm, daar waar de dunne darm uitmondt in de dikke darm. Het colon ascendens, de flexura hepatica, het colon transversum, de flexura lienalis, het colon descendens, het colon sigmoïdeum (sigmoïd) en het rectum (endeldarm) zijn de opeenvolgende delen van de dikke darm, die na het rectum uitmondt in de anus.

2. Wat is een poliep in het colon?

Een poliep is een verdikking van de binnenbekleding (het slijmvlies) van een hol orgaan, in de vorm van een paddenstoel of een heuveltje. Ze kunnen in bijna alle organen voorkomen en ook in de dikke darm. Er bestaan verschillende soorten poliepen, waarvan de meeste goedaardig zijn. Met het blote oog zien ze er allemaal hetzelfde uit maar door middel van microscopisch onderzoek zijn er verschillende soorten te herkennen.

3. Wat is een hyperplastische poliep?

Een hyperplastische poliep bestaat uit iets verdikt slijmvlies dat wat meer slijm maakt dan normaal. Dit soort poliepen is onschuldig (goedaardig).

4. Wat is een 'adenoom', 'adenomateuze poliep' tubulair adenoom, een tubulovilleus adenoom en een villeus adenoom?

Een adenoom is een poliep met dysplasie, dus een voorstadium van kanker. Adenomen zien er microscopisch niet allemaal hetzelfde uit. Alle adenomen bestaan uit slijmvlies dat anders groeit dan normaal slijmvlies. De adenomen van de dikke darm hebben twee belangrijke groeipatronen: tubulair (buizen vormend) en villeus (vlokjes vormend). Sommige adenomen tonen beide groeipatronen door elkaar en worden tubulovilleus genoemd. Kleine adenomen (tot 2 cm) zijn meestal tubulair; grotere zijn vaker tubulovilleus of villeus.

In alle soorten adenomen kan zich kanker ontwikkelen en hoe groter het adenoom hoe groter de kans op het ontstaan van kanker. Daarom worden poliepen meestal verwijderd. Pas bij het microscopisch onderzoek door de patholoog blijkt dan of uw poliep een adenoom was en hoe groot de kans was dat zich in deze poliep kanker zou hebben ontwikkeld.

Als een adenoom volledig is verwijderd uit uw dikke darm en de patholoog heeft geen kanker gevonden dan is het groeitype niet zo belangrijk. De indeling in verschillende typen wordt wel gebruikt om mee te helpen bepalen hoe vaak u later gecontroleerd moet worden om de kans op het krijgen van dikke darm kanker zo klein mogelijk te houden. Deze controle heet surveillance.

5. Wat betekent sessiel?

Dit woord wordt gebruikt om poliepen te beschrijven die geen duidelijke steel hebben, dus het soort dat meer op een heuveltje lijkt. Dat is eigenlijk raar omdat het woord poliep betekent dat er een steel aan zit. Maar eerst herkenden artsen alleen de paddenstoelvormige poliepen, de vlakke poliepen zijn later ontdekt.

6. Wat betekent serrated (geserreerd)?

Serrated (dat betekent gezaagtande) adenomen zijn een speciaal en zeldzaam type adenoom dat later ontdekt is dan de hierboven genoemde gewone typen adenomen. Deze serrated adenomen zijn opgebouwd uit buisjes die een geribbelde zijkant hebben. Dat doet bij microscopisch onderzoek denken aan de tanden van een zaag en dat is de aanleiding voor de naam.

Van deze serrated adenomen zijn later weer verschillende varianten onderscheiden: het sessiel serrated adenoom en het klassiek serrated adenoom.

7. Wat betekent dysplasie?

Pathologen gebruiken de term dysplasie of dysplastisch om veranderingen te beschrijven die een voorstadium kunnen zijn van kanker. Het is dus een

tussenvorm tussen goedaardig en kwaadaardig. Een dysplastische afwijking kan zich niet uitzaaien en als zo'n afwijking volledig verwijderd wordt is die daarmee dan ook helemaal genezen.

Dysplasie wordt ingedeeld in laaggradig (dan lijkt het nog maar een beetje op kanker) en hooggradig (dan lijkt het meer op kanker). Onder de microscoop kan de patholoog dat onderscheid maken. Vroeger werden er 3 graden onderscheiden: geringe, matige en ernstige dysplasie. Vaker wordt nu geringe en matige dysplasie beschreven als laaggradig en de ernstige dysplasie is hooggradig.

Als er dysplasie in uw poliep, maar geen kanker in uw poliep zit en de afwijking is helemaal verwijderd dan is die afwijking daarmee genezen.

8. Hoe beïnvloedt het type poliep de behandelingswijze?

Afhankelijk van het soort poliep en het aantal en de plaats in de dikke darm waar de poliep of poliepen gevonden zijn, is er een risico op vorming van nieuwe poliepen. Als dat risico groot is, wordt geadviseerd om de scopie te herhalen. Of dat nodig is, hoe vaak en hoe frequent dat moet gebeuren kan uw behandelend arts u vertellen.

9. Wat gebeurt er als een adenoom niet volledig werd verwijderd?

Dat hangt af van het soort adenoom en hoeveel adenomen u hebt. Niet iedere afwijking hoeft totaal verwijderd te worden. Soms is een 2^e scopie nodig om een adenoom helemaal te verwijderen, soms moet u geopereerd worden. Uw behandelend arts bespreekt met u wat nodig is in uw geval.

10. Wat betekent het als er staat dat zich een adenocarcinoom heeft ontwikkeld in het adenoom; wat is Haggitt niveau?

Als de patholoog heeft vastgesteld dat zich een (adeno)carcinoom heeft ontwikkeld in het adenoom betekent dat dat er kanker aanwezig is in de poliep. Omdat een poliep meestal een steel heeft kan het zijn dat het hele kanker gezwel verwijderd is met het weghalen van de poliep. Het Haggitt niveau is een manier om te beschrijven hoe diep de kanker in de steel van de poliep is gegroeid. Afhankelijk van de grootte van de kanker, het soort kanker en het Haggitt niveau wordt bepaald of in uw geval een operatie nodig is om eventuele resten van de kanker te verwijderen.

11. Wat is een Peutz Jeghers poliep, een inflammatoire poliep, een ontstekingspoliep, een juveniele poliep?

Dit zijn namen voor verschillende soorten poliepen die niet een adenoom of hyperplastisch zijn. Sommige komen alleen voor bij mensen met een bepaalde erfelijke afwijking, anderen kunnen voorkomen bij ontsteking van de dikke darm. Of behandeling nodig is, kunt u met de behandelend arts bespreken.

April 2013

Susan ter Borg, Andra Neefjes, Hester van Boven en Ariënne van Marion